

Sufinancira
Europska unija

BE-IN: Najbolje inovativne prakse za inkluzivno i emocionalno obrazovanje s ciljem suočavanja s ranim napuštanjem školovanja u Europi

BE-IN

STRATIFICIRANO UČENJE I SEU

Teorijske i metodološke napomene

Autorice, trenerice: Carla Marsili i Francesca Terenzi

anthro polis

Veliki je pritisak na učitelje:ice koji moraju iskoristiti svoje pripreme i vrijeme za rad s učenicima:ama na nastavi kako bi osigurali da njihovi učenici:e stječu sva znanja o sadržaju koje zahtijeva država i standardizirano ocjenjivanje (INVALSI u Italiji). Učiteljima:cama često nije dostupno dovoljno prilika za profesionalni razvoj kako bi se osjećali sigurni u poučavanju socio-emocionalnih vještina uz svoje primarne nastavne obaveze. Ovaj skup vještina uključuje vještine emocionalne inteligencije kao što su samoregulacija, prosocijalno ponašanje, dobrobit, svjesnost, otpornost, donošenje odluka i empatija. CASEL model (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning, Goleman Rockefeller Gowan) kategorizira pet ključnih socio-emocionalnih kompetencija:

- Samosvijest: razumijevanje sebe
- Samoupravljanje: kontrola impulsa, stresa i emocija
- Socijalna svijest: razumijevanje perspektiva i osjećaja drugih
- Socijalne vještine: komunikacija, suradnja i rješavanje sukoba s drugima
- Odgovorno donošenje odluka uvažavajući norme i društvene standarde: identificiranje problema i pronalaženje rješenja

Dok mnogi učitelji:ce rade izvrstan posao poučavanja socio-emocionalnih vještina kroz razrednu kulturu i modeliranje u učionici, često nedostaju neki ključni dijelovi, jer te vještine još nisu kategorizirane i poredane na isti način kao tradicionalne akademske vještine. U svakom slučaju, većina studija i članaka kaže da bi socio-emocionalno učenje (SEU) trebalo biti idealno ugrađeno u *tkivo* svake učionice, ali i postati dijelom školske kulture. To znači da SEU ne treba poučavati samo kao samostalan skup vještina kroz razne projekte ili aktivnosti posvećene baš temama SEU-a, već ga treba uključiti izravno u nastavne planove i programe predmeta koje poučavate. Jedan od načina da se to postigne je **personalizacija i stratifikacija**. Personalizacija odgovara na potrebu da se uzmu u obzir različite osobnosti i inteligencije svakog učenika / svake učenice, sklonost svakog učenika / svake učenice za učenje, motivacije svakog od njih za učenje, njihove individualne razlike, različit kognitivni razvoj, kognitivne stilove i stilove učenja te socio-kulturnu pozadinu.

(Caon 2006: 11-17)

Sufinancira
Europska unija

Personalizacija se provodi s obzirom na:

- metodologije i strategije poučavanja
- tehnike podučavanja
- vrstu zadatka
- tempo vođenja nastave i prostornu organizaciju u učionici.

STRATIFIKACIJA

Koncept stratifikacije (D'Annunzio, Della Puppa 2006: 147-148) odnosi se, općenito, na mogućnost rada u učionici predlaganjem aktivnosti, zadataka ili vježbi organiziranih „u slojevima”, u rasponu od najjednostavnijih do najsloženijih; ali koji se u učionici mogu koristiti istovremeno, često na jednom radnom listu s aktivnostima ili u sklopu jednog zadatka. Slojevi, koje učitelji:ce osmisle *ad hoc*, mogu biti prilagođeni različitim tipovima teksta i sadržaja. Ipak, oni također mogu predstavljati zanimljive kanale za postizanje personalizacije.

Višestruki međusobno povezani čimbenici omogućuju nam da odredimo koliko će složeni biti zadaci koje dajemo učenicima:ama. Ovi se čimbenici tiču toga što dajemo učenicima, što od njih očekujemo, a sve u širem kontekstu povezano s njihovim emocijama, vještinama, pripremama i sposobnostima. Složenost zadatka može se pratiti unatrag do konteksta, teksta ili samog zadatka. (Coonan 2002: 181-182)

Kod stratificiranog poučavanja djelujemo u tri smjera:

- raslojavanje sadržaja (po potrebi i jezika koji se upotrebljava)
- stratificirajući (višeslojni) zadaci
- didaktičke tehnike za ugradnju SEU-a u našu nastavnu rutinu

Glavne utvrđene prednosti su:

- Sadržaji i zadaci po mjeri svakoga
- Stratifikacija omogućuje personalizaciju učenja
- Povećana motivacija zbog mogućnosti odabira aktivnosti i zbog mogućnosti nošenja s težim zadacima u skladu s vlastitim sposobnostima
- Rad na različitim jezičnim strukturama ovisno o jezičnoj razini učenika:ca te pozornost na interpersonalnu funkciju jezika.
- Stratificirani testovi (npr. radni list koji je isti za sve, s prilagođenim zadacima unutar istih aktivnosti, kod izrade kojih se uzimaju u obzir različite razine poteškoća)
- Stratificirane nastavne tehnike
- Korištenje metodologije *Jigsaw* (metoda slagalice) u mješovitim grupama. Svaki učenik:ca dobiva vlastite (slojevite, u skladu s vlastitim mogućnostima) zadatke i grupni zadatak obavlja zajedno s vršnjacima:kinjama. Pojedinačni zadaci svakog od učenika i učenice bitni su za izvršavanje grupnog, velikog zadatka. Ako postoje nedoumice ili pitanja, prvo ih pokušavaju riješiti unutar grupe. Ovdje učitelj:ica ima nadzornu funkciju i intervenira što je manje moguće (osim u slučajevima sukoba ili nesuradljivosti nekih učenika:ca). Na kraju samostalnog rada slijedi povratak u primarnu grupu: članovi svake grupe zajedno ispunjavaju radni list (jedan primjerak po grupi). Ispunjavanje tog radnog lista zajednički je zadatak i za izvršavanje ovog zadatka potrebne su razne riječi i informacije koje proizlaze iz individualnih radova – zato je svaki pojedinac važan za grupu, jer ostali članovi ne znaju informacije koje zna svaka osoba individualno.
- Pokazalo se da vrijeme koje provodite poučavajući SEU vještine izrazito povećava akademski angažman i uspješnost, kao i smanjenje problema u ponašanju. Bit će potrebno dosta profesionalnog razvoja/pripremnog vremena, ali je iznimno korisno za dobrobit učenika i nastavnika.

anthro polis

SÜDWIND

BE-IN

Sufinancira
Europska unija

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih. (Kod projekta: 2021-1-IT02-KA220-SCH-348DE244)